

ב"ה

נתבאר לעיל בשיעור הקודם:

בענין **דלקבל** (משיחה דש"פ וירא) –

שגילוי אלקות במציאות הגשמי דעוה"ז, הוא רק באופן של חיבור ההופכים (משא"כ הגילוי בעולמות רוחניים שהוא ע"י השגת השלילה)¹, לכן צריך רק **לקבל**;

בענין **השליחות** (משיחה דחי"ש) –

שפעולתו של השליח כשדכן הוא כחלק מהשליחות, דהיינו שהוא כאילו שהמשלח פועל בו. ועפ"ז נתבאר, שגילוי מציאות המשיח (המשלח), הוא ע"י **שהשליח מגלה** את ענינו של משיח, אשר זה גופא הוא **התגלות המשיח**.

ויש לבאר (מה שהוחסר בשיעור הקודם), שבשני שיחות אלו ההדגשה היא בפירוש על גילוי **זהותו של משיח**. (דהיינו, זה שצריך לקבל, וזה שהשליח צריך לגלות, וזה שעל ידי השליח מתגלה, מדובר בפירוש על **זהותו של משיח**).

.....

.....

רמב"ם

ויש לבאר הדברים:

ראשית הכול, ע"פ פשטות ההלכה ברמב"ם (כמדובר לעיל), ימות המשיח מתייחסים הכול למלך המשיח.

כי הרי כך הם דברי הרמב"ם: הל' מה"מ, ימוה"מ, המלך המשיח עתיד לעמוד כו', יעמוד מלך כו',

וזה הוא גם ההלכה ברמב"ם ש"כל מי שאינו מאמין בו ומחכה לביאתו כו",

ואלו הם גם דברי הרבי בלקו"ש ח"ה ע' 149 (ויצא ב') בסדר הסימנים, שתחילת הכול צ"ל יעמוד מלך כו',

[פעם דברתי עם איזה ר"י, ואמר לי כי צ"ל קיום התומ"צ ("לחזק בדקה"). אך מובן שחסר בזה העיקר, והוא מציאות המשיח].

כמבואר כ"ז - בלקו"ש חט"ז תרומה, חי"ח בלק, וחכ"ז בחוקותי, והדרן על הרמב"ם תשמ"ו, וכ"ה בפיהמ"ש לרמב"ם לסנהדרין בעיקר הי"ב.

..

והענין הוא:

כי ע"פ טבע העולם א"א לפעול על בני"ש שיקיימו תומ"צ כדבעי (ויכופ), וכן א"א לבטל שעבוד האומות (וילחם), אם לא ע"י מנהיג שיוכל לכופ אותם ויכול להנהיג אותם במלחמה, ומנהיג סה יהי' רק מה"מ.

..

בפרטיות יותר: יש ב' עיקרים ברמב"ם: א) האמונה במשה; ב) והאמונה במשיח.

¹ ע"י לקו"ש חט"ז ע' 477 אות ד' (וכ"ה בכ"מ):

המטרה היא להגיע ל"בלי גבול" – גאולה – הנעלית ממידות וההגבלות של העולם, אך אין הכוונה שע"י כך ("בלי גבול") יתבטל הגבול, אלא שיהא **חיבור** בין "בלי גבול" לבין "גבול"¹ [נובהע' # 20 שם: כי דוקא בזה בא לידי גילוי כח **העצמות**, נמנע הנמעות, שביכולתו לחבר בל"ג וגבול]. . . כפי שמוצאים לגבי מנין בני ישראל, כנאמר "והי' מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר" – ה"מספר" יהי' כזה ש"לא ימד ולא יספר".

ועי' בארוכה לקו"ש חי"ט ע' 24; 26 ואילך בענין המספר יהי' כזה ש"לא ימד ולא יספר" (מצוין בלקו"ש שם).

והרי מבואר בכ"מ בשיחות הרבי בענין החיבור דמלמעלמ"ט עם מלמטלמ"ע.

ולהעיר: בחסידות מבואר בכלל מבואר בענין ובכלל מאודך, שהכוונה היא מאד **שלך**. ברם בדברי הרבי בכ"מ מבואר, שהיינו מאוד האמיתי. והיינו כנ"ל משום חיבור ההופכים.

משה – מעלתו, שקבל תורה מסיני.

משיח – מעלתו, שיביא למילוי הכוונה של התורה **במציאות העולם**.

ופעולתו של משיח הי' לראשונה אצל דוד, וע"פ **הבטחת התורה**, שלמותו יהי' ע"י משיח (מזרע דוד).

..

זאת אומרת: המעלה הכי גדולה שיהודי יכול להגיע אלי' – הוא שיהי' צדיק גמור,

או בלשון הרמב"ם (הל' תשובה פ"ז ה"ה) "הבטיחה תורה שישראל בסוף גלותן עושים תשובה ומיד הם נגאלים", דהיינו המעלה הכי גדולה שעם ישראל יוכלו להגיע אלי' מעצמם, הוא ענין התשובה (שלמעלה מצדיק),

אבל לפעול על מציאות העולם, דהיינו לפעול על הזולת מישראל שיקיים תומ"צ כדבעי לגמרי (ויכוף), או לבטל שעבוד האומות לגמרי (וילחם), זה יפעל רק מה"מ.

והיינו, כי בדוד וביותר אצל מה"מ, מציאות העולם אינה סותר לתורה.

..

משום כך, לפי הרמב"ם כל האמונה **בימות המשיח** הוא רק **האמונה במלך המשיח**, כי ע"פ **טבע מציאות הדברים**, כל המציאות דימוה"מ ייווצר רק **בכוחו של מלך המשיח**.

והוא בדוגמת כמו האמונה במשה. שאף שהתורה היא מהקב"ה, אעפ"כ מעיקרי האמונה הוא להאמין במשה, והתורה גם נקראת **תורת משה**,

והיינו כי **מציאות הדברים בפועל** הוא, שרק ב' או י' דברות הראשונות שמענו מהקב"ה, ושאר כל התורה קבלנו ממשה.

כך הוא גם בימוה"מ, שע"פ טבע מציאות הדברים כל המציאות דימוה"מ ייווצר רק בכוחו של משיח, לכן הכול מתייחס רק **אליו**.

..

משום כך א"א שתהי' איזו ענין או מציאות של גאולה בלא שתהי' הכרה במשיח, כי כל ענין הגאולה הוא רק **הסתעפות ממציאות המשיח**.

ואלו הם דברי הרבי בלקו"ש ח"ה.

עד כאן – הוא פשטות ההלכה של הרמב"ם.

.....

.....

חסידות

ברם בעניננו הרי מדובר על גילוי אלקות (הענין דוירא אליו ה') **ע"פ חסידות**.

ויש להקדים עם מ"ש בשיחה דש"פ שופטים תנש"א אות י"ב:

כל העולם, גם עולם מלשון העלם והסתור, עם כל פרטיו ופרטי פרטיו נעשה רשות היחיד חדרור בנקודה האחת והיחידה דיחידו של עולם (מלשון העלם למעליותא, מבחי' "ישת חושך סתרו"), כפי שמגלה את עצמו "בקרבונו" ע"י "נביא אקים להם גוי כמוך", נשיא הדור ש"הוא הכל", "צדיק יסוד עולם"².

..

ויש לבאר הדברים – ובהקדמה:

חסידות מבארת לנו ענינים באלקות.

² ועי' כ"ז בארוכה בשיחת דוירא, ח"י"ש, תולדות, וויצא תשנ"ב, ובלשון דשיחת ויצא אות י"ז: גילוי פשיטות העצמות של עצמות ומהות ית', כפי שזה מתגלה בפשיטות העצמות של משיח צדקנו (שלמעלה מבחינת יחידה ומכל השמות והדרגות והשפעות כו'), ועל-ידי זה – מתגלה הדבר בפשיטותו של כאו"א מישראל.

ברם מבואר בזה, שחסידות רק מבארת לנו את **המציאות** דאלקות, אבל **מהות** האלקות נראה לעת"ל.
וכך הוא גם בדברי הרבי שלעיל שאומר שאצל כל יהודי יש את ה"וירא אליו ה'" ושבימינו הוא בגלוי – וכמבואר לעיל
(בשיעור הקודם) שהיינו שהגילוי הוא גם **במציאות הגשמי** –
שנבאר עכשיו את ביאור ענין **המציאות** של גילוי האלקות בגשמיות, ברם כדי לראות את **המהות**, הרי - כמבואר
בדברי הרבי - צריך **לקבל**.

.....

עלי' ד770 לאה"ק

הדרך הכי קל לבאר הדברים, הוא ע"פ ביאור ענין העלי' של 770 לאה"ק.
כי הנה מבואר בדברי הרבי שהתגלות הגאולה תהי' ע"י העלי' של 770 - עם כל הבתי כנסיות ומדרשות - לביהמ"ק
שבירושלים, עם תחיית המתים שמכל הדורות, ושכל זה יתקיים ב"כהרף עין".
אך מובן שכ"ז תהי' תוצאה מעבודה שלנו בזמן הגלות.
לכן לבאר הדברים - ולמען הנוחיות - נתמקד על העלי' של 770, שהוא (כמבואר בדברי הרבי) יעלה להיות **מקום
המקדש גופא** דלעתיד.

..

והנה השייכות של זה 770 למקום המקדש דוקא, הוא (כמבואר בשיחה דכ"ח סיון תנש"א ובקונ' בית רבנו שבבל):
כי עכשיו – בסוף זמן הגלות (שבו נשלמת כל העבודה דזמן הגלות בהבאת הגאולה) – 770 הוא המקום שממנו
יוצא אורה לכל הגולה, ובימוה"מ – בנין המקדש יהי' המקום שממנו יצא אורה לכל העולם –
לכן היות שהגאולה באה ע"י העבודה של זמן הגלות – 770 יעלה להיות מקום המקדש גופא שלעתיד.
הרי שמבחי' **תוכן הענין**, 770 הוא **היסוד ובבחי' אותו התיפקוד** כמו הביהמ"ק.

..

ברם, עכשיו אצלנו קשר זה שבין 770 לביהמ"ק הוא רק **בתוכן ורוחניות הענין**,
משא"כ בימוה"מ שיהי' "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כו", יתגלה **תוכן ענין זה גם בגשמיות**,
וזוהו ענין עליית 770 לביהמ"ק שבירושלים, שהוא התגלות תוכן (ורוחניות) הענין של 770 (דזמן הגלות) – במציאות
הגשמי, לכן גם **בגשמיות** לא יהי' מרחק כלל מ770 לביהמ"ק שבירושלים.

..

וזוהו גם העלי' של הבתי כנסיות ובתי מדרשות וכל בתי החב"ד כו',
וזוהו גם ענין העלי' ארו עם ענני שמי' לאה"ק באופן ד"כהרף עין", שהוא התגלות **תוכן הענין** העבודה דבנ"י (דזמן
הגלות) **שלמעלה מהגבלה** – במציאות הגשמי בעלי' ב"כהרף עין".

..

סיכום:

בזה נתבאר איך שהעלי' של 770 ושל כל בנ"י כו', היא רק **המשך והתגשמות** – במציאות הגשמי בפועל – של כל
מה שהי' קיים **בתוכן הענין** בזמן הגלות,
והו"ע – "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר".

.....

אך כ"ז מצד אחד.

אבל מצד אחר, זה שע"פ טבע מציאות הדברים, אז בימוה"מ לא יהי' מרחק כלל מ770 לביהמ"ק שבירושלים

– אף שהוא יהי' אותו עולם כמו עכשיו (כי כמבואר בדברי הרבי הגאולה הוא רק הוספת אל"ף על הגולה ולא שבירת וביטול מציאות הגלות) –

הוא חיבור ההופכים שאין כמוהו.

והנה, בחיבור ההופכים הזה – מתגלה מציאות העצמות בראי' חושיית.

.....

.....

ביאור ענין גילוי העצמות בחיבור ההופכים

לבאר הדברים – נצטרך לחלק הדברים לחלקים.

בהזכרה: ענינו כאן הוא לבאר את הכתוב בדברי הרבי (ומובן גם ע"פ הרמב"ם) שכל עניני גילוי האלקות בימיה"מ יתייחסו למציאות דמה"מ.

.....

ונקדים בזה את יסוד הדברים – שראיית העצמות הוא בחיבור דב' ההופכים.

כי הנה זה פשוט שאלקות הוא בלתי מציאות נמצא,

וכיון שהוא בלתי מציאות נמצא, א"א לראותו,

ברם בחסידות מבואר שלא רק שהוא בלתי מציאות נמצא, אלא הוא גם שלילת החיוב ושלילת השלילה.

ברם בדברי הרבי מתווסף בזה, שהוא גם לא מוגדר בגדר דשלילה, וממילא הוא יכול להיות גם בחיוב.

ומובן בזה, שכשאומרים שהוא לא רק בשלילה אלא הוא יכול להיות בחיוב, הכוונה היא, **שהשלילה היא בחיוב**, דהיינו שהשלילה נשאר שלילה, רק מכירים **בחיוב גמור** במציאות השלילה הזאת,

וכך הוא בהדרן על הרמב"ם תש"נ (בהקדמת דבריו דש"פ בראשית אז):

שיחה דש"פ בראשית תש"נ סוף אות ג', סה"ש ע' 75:

כמדובר כמ"פ³ שהקב"ה הוא למעלה מכל הענינים והתוארים, וגם משלילת המציאות ושלילת כל התוארים שלילת החיוב ושלילת השלילה⁴ (כי גם שלילה מראה על שייכות), אלא שמאחר שאין לנו תואר אחר במה לקראו – אומרים "שלילת כל התוארים".

הדרן שעל הרמב"ם תש"נ (סה"ש שם ע' 127):

כאשר ה"יודע" הוא בתכלית הביטול, שאינו מציאות לעצמו, וכל מציאותו אינה אלא "אמיתת המצאו" – יכולה להיות **ידיעה** גם בדרגה **שלמעלה מגדרי מציאותו**⁵, באופן שאינה מבטלת אלא נמשכת וחודרת בגדרי מציאותו, כיון שכל מציאותו אינו אלא "אמתת המצאו"⁶.

³ הכוונה למובא לסה"ש תשמ"ט ע' 703 (ועי"ש הע' 47), ולעיל שם ע' 5 ואילך. ועוד

⁴ המשך תרס"ו ע' קע"ח.

⁵ עי' המשך עת"ר ע' קכ"ח (וקל"א) ואילך שיש ענין של הכרה בעצמות, ובתו"ש ע' 192 ששייך ענין של השערה בעצמות. אך עי' בהמשל הדברים בתו"ש שם (ע' 193 ב'), וז"ל:

"האט מען אונז אויך געגעבען אז מיר זאלען האבען א השערה אויף עצמות, נאר דאס איז מער ניט א השערה ניט קיין השגה. אבער וויסען וואס עצמות איז וויסען מיר ניט, מער ניט לעתיד לבוא צו תחיית המתים יעמאלט וועלען מיר וויסען וואס עצמות איז".

ועי' המשך תער"ב (מצוין בתו"ש שם ע' 193 ובר"ה להבין ענין תחה"מ מלוקט ד' הע' 31) ח"ב ע' תשפ"א (אות ש"פ, ובביאור יותר בע' תשפ"ג) בענין התגלות העצמות בתחה"מ, שיהי' **מלמעלה למטה**.

⁶ ועי' שיחה ש"פ תולדות תשנ"ב שיחה ב' אות ה' בענין "אני מתפלל לדעת זה התינוק", וז"ל:

גדול בישראל – כיון שידוע ומבין ומשיג בעניני הספירות כו', צריך **לשלול** כל הדרגות והתוארים, "אליו ולא למדותיו", עי"ז שמתבונן שכל הדרגות והתוארים שמבין ומשיג הם רק תוארי **השלילה**. עד שמגיע למסקנא שלא שייך שום ידיעה והשגה במהותו ועצמותו ית'; וכיון שמגיע לזה ע"י שלילת כל הדרגות והתוארים, הרי כשכוונתו לעצמותו ית' שלמעלה מכל דרגא ותואר ומעלה ("לדעת זה התינוק"), **נרגש** אצלו בזה גופא **עילוי והפלאה**, ולא עוד אלא שרגש העילוי הוא מההפלאה דשלילת דרגות ותוארים.

שלפ"ז מובן איך יהי' אפשר לראות את מציאות העצמות לעת"ל.

זהו – רק יסוד הדברים.

.....

ברם לבאר הדברים בפרטיות יותר, יש להקדים את ההבהרה, שגילוי העצמות אינו סתירה למציאות האדם כמו שמכיר את עצמו עכשיו.

והענין כמבואר בהדרן על הרמב"ם תשמ"ט אות ט"ז:

גם לאחרי שלימות הידיעה "כפי כוח האדם" עד לאופן ד"כמים לים מכסים" צריך להתעלות לדרגא נעלית יותר, עד לעילוי שבאין-ערוך, אשר, ביחס לדרגא נעלית זו צריך להתחיל עוה"פ מ"יסוד היסודות ומעמו החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון כו".

(ובשוה"ג שם להע' 67): ומ"ש ש"לא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו גו' כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם" – ה"ז בנוגע לגילוי ד"אותי" ממש, משא"כ בנוגע לידיעה והשגה בתורה⁷, כולל גם ידיעת אלקות (המאור שבתורה).

משא"כ תינוק – כיון שאין לו מושג בדרגות ותוארים, ואינו צריך לשלול דרגות ותוארים, כוונתו היא להקב"ה בעצמו שאינו בגדר דרגא ותואר ומעלה - עצמות ומהות, ועד שאינו קורא להקב"ה בשם "עצמות ומהות" (שהרי אינו יודע הפירוש ד"עצמות" והפירוש ד"מהות"), אלא "השם" (סתם), שאינו בגדר דרגא ותואר ומעלה.

⁷ וכ"ה בלקו"ש חכ"ח ע' 12, וז"ל:

החילוקים שבבני"י (עד להחילוק שבין משה רבינו והפשוט שבפשוטים) הוא רק בהגילוי ד"אותי אתם לוקחים", ועד כמה הוא מתייחד עם האדם. – ולהעיר מתניא ספ"ד: שאין הפרש כו'. ולעת"ל יתגלה ה"אותי" באופן של ידעו – ולכן "לא ילמדו עוד איש את רעהו (בהנוגע ל"אותי" –) . . למקטנם עד גדולם".

ועד"ז בכ"מ.